

Oranjewijk Proeftuin Aardgasvrij

Voor ongeveer 1200 woningen in de historische Oranjewijk in Leeuwarden is een plan gemaakt voor het uifaseren van het aardgas. Daarvoor wordt het gasnet vervangen door een warmtenet met een bijzondere bron: thermische energie uit oppervlaktewater. Met dit plan doet de Oranjewijk mee aan het Programma Aardgasvrije wijken.

In de toekomst kunnen bewoners van de Oranjewijk in koude perioden hun woning verwarmen met zomerwarmte, opgeslagen in de bodem onder de wijk. Tijdens de warme zomermaanden wordt energie uit het water van het Nieuwe Kanaal gehaald en overgebracht naar een warmte-koudeopslag (WKO). In koude perioden wordt deze warmte benut en via een lokaal warmtenet aan alle woningen geleverd. Voor extra warmte wordt gebruik gemaakt van de nabijgelegen rioolwaterzuiveringsinstallatie, RWZI Leeuwarden.

Isolatie verbeteren

Veel van de woningen zijn ruim een eeuw geleden gebouwd. Omdat het warmtenet een aanvoertemperatuur van 65-70 gr. C. heeft, is het nodig de isolatie van de woningen te verbeteren. Het gaat dan om dakisolatie, HR++-glas en vloerisolatie. Voor de oude woningen is dat een grote ingreep. Maar de wijk kent ook een aantal appartementencomplexen en woningen die al wel goed geïsoleerd zijn. Deze zijn direct aan te sluiten op het warmtenet.

Community

Als initiatiefnemer voor al deze plannen wil de Oranjewijk ook in de toekomst graag invloed hebben op ontwikkelingen in de wijk. Daarom wordt een warmtebedrijf opgericht met medezeggenschap van bewoners. Participatie van bewoners en andere stakeholders wordt georganiseerd in een zgn. 'Citizen Energy Community'. Deze nieuwe organisatievorm is een wezenlijk onderdeel van de proeftuin.

Met het [Programma Aardgasvrij Wijken](#) (PAW) wil de Rijksoverheid de energietransitie in de gebouwde omgeving versnellen. Via een kennis- en leerprogramma en grootschalige

proeftuinen wordt ervaring op gedaan. Daarmee kunnen gemeenten invulling geven aan de wijkgerichte aanpak en het uitfaseren van aardgas opschalen.

Woonlastenneutraal

De totale investering in de proeftuin bedraagt ongeveer 32 miljoen euro. Het Rijk is een bijdrage gevraagd van 7 miljoen euro. Dit is nodig omdat de relatief nieuwe techniek voor thermische energie uit oppervlaktewater hoge ontwikkelkosten kent. Met de financiële bijdrage is een woonlastenneutrale overstap mogelijk voor de bewoners.

In de Oranjewijk, een stadswijk grenzend aan het centrum van Leeuwarden, is op initiatief van buurtbewoners in 2018 een routekaart opgesteld voor een klimaatneutrale toekomst. Gemeente Leeuwarden heeft dit buurtinitiatief ondersteund door adviesbureau Royal Haskoning DHV een warmtevisie te laten ontwikkelen. Gedurende 2019 is samen met wijkbewoners een plan van aanpak opgesteld. Het enthousiasme van buurtbewoners en de goede ideeën vastgelegd in het toekomstplan waren aanleiding de Oranjewijk als beoogde proeftuin aan te wijzen. Hiervoor is de afgelopen maanden de aanvraag opgesteld, inclusief de plannen voor het warmtenet en het isoleren van individuele woningen.

De aanvraag is tot stand gekomen onder leiding van Gemeente Leeuwarden, in samenwerking met de energiecoöperatie Nieuwe Energie Oranjewijk (NEO), met bijdragen van: Royal Haskoning DHV, ROM3D, Inenergie, Escoplan, Tolsum Advies, Bouwbedrijf Lont, Installatiebedrijf P. de Vries, Ennatuurlijk, Liander en FSFE. De projectleiding lag in handen van SMC2 Energie & Transitie, Siebe Schootstra, tel. 0621 452 441.

